

Å snakke om tro

Kristian Th. Nygård

På oppdrag fra Frelsesarmeens barn og unge (FAbU)

*Frelsesarmeens
barn og unge, FAbU*

Intro: Å snakke om tro

La meg like godt si det som det er: det er ikke lett å snakke om tro. Det gjelder for de aller fleste – ung som gammel, om du nettopp har blitt kristen eller om du har vært kristen i mange år. Noen ganger, når samtalen dreier inn på tro, blir vi klamme i hendene, hjertet begynner å slå hardere, og vi håper at noen snart begynner å snakke om noe annet.

Det kan være mange grunner til at det er slik; kanskje er vi redde for å fremstå som for lite kunnskapsrike eller for lite reflekterte. Eller kanskje sliter vi med spørsmål selv, og derfor er engstelige for at vi vil fremstå som usikre ”tvilere”. Uansett hvilke grunner vi har til at det er vanskelig å snakke om tro, betyr det ikke at vi bare skal la være å gjøre det.

I utgangspunktet vil jeg anta at troen på Jesus er **viktig for deg**. Det som er viktig for oss, snakker vi gjerne masse om med venner. (Tenk bare på når du har kjøpt noe som du bruker tid på; ny PS3, ny TV, hva som helst. Sannsynligvis snakker du om det hele tiden!)

Det hjertet er fylt av, renner munnen over med. (Gammelt ordtak)

Når noe er så viktig som troen på Jesus, bør vi også **ønske at andre skal oppleve det samme**. Når jeg har oppdaget et nytt band, snakker jeg om det til alle – fordi jeg synes det er topp og vil at andre skal oppleve hvor bra det er. Det burde være det samme med troen på Jesus. Det handler om frelse for vennene våre!

Det er ikke alltid lett å motivere seg ut fra de to grunnene jeg har nevnt til nå. Derfor er det viktig å huske at **Jesus ber oss om å fortelle om Ham**. Misjonsbefalingen sier at vi skal ut og gjøre alle til disipler. Skal vennene dine bli disipler, må du snakke med dem om Jesus.

Jesus sier: ”Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler! Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.” (Matteus 28, 18-20)

Det ER vanskelig, men det er enkelte ting som kan gjøre situasjonen enklere og tryggere – og som kan gjøre deg mer effektiv i måten du formidler tro på.

Dette er ikke et hefte som skal gjøre alle til super-evangelister som står på gaten og brøler ut evangeliet om Jesus. Dette er et hefte som handler om å snakke med vennene dine om tro – på en hensiktsmessig måte.

Del I: Før du kommer i gang

Evangelisering

Evangelisering har dessverre blitt et litt skummelt ord for oss som er kristne. Ofte tenker vi på store evangeliseringskampanjer eller innleide ”kanoner” som er eksperter både i teologi og trosforsvar. Men den viktigste evangeliseringen er ikke den som foregår i kampanjer, men den som foregår fra dag til dag i klasserom, kantiner, sofakroker og hvor vi ellers møter og snakker med mennesker. Der du er sammen med andre, har du en mulighet til å snakke om troen din.

Som vi skal se, er dette en del av en prosess, og de det kanskje er vanskeligst å snakke om tro med, er de vennene du har hatt lenge. Jeg skulle ønske jeg kunne gi deg noen råd for å overvinne denne ”frykten,” men det har jeg ikke. Likevel håper jeg at noe av det følgende kan hjelpe deg i gang.

Be

Når du har bestemt deg for å begynne å snakke med vennene dine om tro, bør du aller først begynne å be. Det er mange grunner til det, men de viktigste er kanskje:

1. Å be er å ha kontakt med Jesus – noe som gjør deg tryggere på troen din og det du har å formidle.
2. Når du ber, lar du Den hellige ånd jobbe med deg – han kan gi tanker og nye innfallsvinkler på det du tenker. I tillegg kan Han hjelpe deg å stille nye spørsmål ved troen din – noe som på sikt gjør troen din tryggere.
3. Det kan hende du får ideer om hvem du skal snakke med. Kanskje det dukker et ansikt eller et navn opp i hodet ditt mens du ber.
4. Eller kanskje du plutselig finner ut at det er noe du må sjekke opp, som kan hjelpe deg i en samtale senere.

Ikke stress det inn i alle situasjoner

Noen kristne har den oppfatningen av at en samtale som ikke handler om tro, er fullstendig bortkastet. Jeg er ikke enig. Det viktigste vi gjør, er å være medmennesker. Folk flest er ikke så opptatt av hva vi sier, men av at vi er til stede og bryr oss om det som er viktig for dem.

Når vi prater om alt mellom himmel og jord, kan samtalen nærme seg temaet tro – på en naturlig måte. Den beste måten å starte samtaler om tro og tvil på er nemlig å la den andre ta det opp. Vær opptatt av vennene dine som enkeltmennesker, da bygger du trygge forhold, som også gir deg mer tyngde når dere snakker om tro.

Jeg tror på å møte mennesker der de er. Bruk tid med dem, snakk med dem, le med dem og gråt med dem; kort sagt, vær til stede og la dem bestemme tempoet i samtale.

Jeff Lucas omtaler seg selv som en selot-kristen da han var yngre. Han forteller at han følte seg nærmest som en geriljasoldat, og han kunne finne på å svare sin intetanende far som hadde laget lunsj: ”Nei takk, pappa. Jeg trenger ikke en sandwich, for jeg har livets brød. Vil du ha en del av det?”

Det gikk mange år før de to hadde en god samtale om tro...

...men våg å plukke samtalen når sjansen byr seg

Jeg tror hemmeligheten i god, kall det, evangelisering ligger i å være tålmodig og vente på den rette anledningen. Du skal på ingen måte skjule hva du tror på og står for, men i møte med de fleste mennesker kommer det til et punkt der de plukker et samtaleemne som gjør det naturlig å snakke troen din. Det kan være store tema som:

- aktiv dødshjelp eller dødsstraff
- ”krig, fred, politikk og sann”
- hva skjer etter døden
- lidelsen i verden

Eller mindre tema som:

- troen på det overnaturlige
- spøkelser
- filmer med religiøst innhold

...eller hva som helst annet. De samtalene som dreies inn på tro på en naturlig måte er hundre ganger bedre, for begge parter, enn samtaler som starter på en

påtatt eller påtrengende måte.

Da jeg gikk på videregående, gikk jeg i klasse med en som var ateist og humanetiker. Tro var bare ett av områdene vi var uenige om, men vi kom greit overens utenom diskusjonstimene. Ved en anledning satt vi i kantina og pratet om alt og ingenting da han erklærte: "Jeg mener alle som er religiøse er svake, og trenger religion som en krykke. Og det gjelder spesielt kristne." "Javel," svarte jeg. "Så du mener jeg er svak?" Han ble spak da. Og det hele utviklet seg til en ganske god samtale om tvil, tro og krykker. Han fikk sette ord på sine tanker, og fordi vi møttes med felles utgangspunkt (hans erklæring) fikk jeg sette ord på hva jeg tenkte.

Jeg skulle ønske jeg kunne si at han senere ble kristen – det ble han, så vidt jeg vet, ikke. Men etter dette hørte jeg aldri fra ham at "alle som er religiøse er svake".

Del 2: Når du kommer i gang

Men hva gjør du da, når samtaleemnet ligger åpent foran deg – når en eller annen har sagt noe som dreier samtalen inn mot tro? Det er da du må velge: tør du å ta den samtalen som ligger åpen foran deg – eller snakker du heller om den fine nye smartphonen din i stedet?

Si at du vil benytte denne muligheten – i alle fall prøve. På de neste sidene skal jeg gi deg noen tips som kan være greie å ha i bakhodet når du skal snakke om tro.

Du er ikke allvitende – innrøm det

Før du i det hele tatt setter deg ned for å snakke med andre mennesker om tro, er det viktig å innrømme – og minne deg selv på – at du ikke er allvitende. Og langt derifra!

Nick Pollard, som er evangelist, forteller om at han i en debatt til slutt fikk spørsmålet: "Hva vet du, da?" fordi han hadde sagt "jeg vet ikke" så mange ganger i løpet av debatten. Da kunne han fortelle det han visste om Jesus - og folk lyttet!

Da jeg var yngre, ønsket jeg at jeg hadde visste alt om Bibelen, tro, kristen filosofi og alt annet som har med tro å gjøre – da ville det vært så mye enklere å snakke om troen min. Men etter hvert har jeg lært meg at det å ikke vite alt er en kjempefordel – av flere grunner:

1. du blir sårbar, noe som fører til at:
2. dere blir to stykker som snakker sammen, ikke en som snakker til den andre
3. du blir flinkere til å lytte
4. du kan lære masse av den du snakker med

Kommer det fram ting du ikke vet noe om – innrøm det!

Snakk sant

Når jeg leser en del blogger og hører på folk som snakker om tro – blir jeg fryktelig provosert. La meg si det slik: det er en grunn til at jeg ikke ser så mye på kristen-tv.

Grunnen er rett og slett at jeg er lar meg provosere av billige løsninger og halvsannheter når det snakkes om ting som er vanskelige. Noen kristne velger heller å komme med, strengt tatt, lite troverdige løsninger, framfor å innrømme at de ikke vet eller ikke forstår.

En annen felle mange, meg selv inkludert, går i er at vi gir litt ekstra gass i argumentasjonen vår når vi snakker om tro og trosspørsmål; vi smører litt tjukt på for å overbevise den vi snakker med.

Et godt eksempel, som brukes av mange kristne, er at personen Jesus er supergodt dokumentert i andre kilder enn det nye testamentet. Ja, han nevnes i noen kilder, men at det er grundige dokumentasjoner er i beste fall en overdrivelse. Evangeliene er, og vil alltid være, den beste dokumentasjonen av Jesus. Til gjengjeld er de gode dokumenter, sånn rent historisk. En av de beste kildene våre utenfor evangeliene, historikeren Josefus, har til og med blitt så forfalsket at vi ikke kan bruke ham som sikker kilde lenger.

Vær opptatt av dem, ikke av deg selv

Job 13,5-6: Om dere bare ville tie stille!

Da kunne dere regnes for vise.

Så hør hva jeg har å si imot,

lytt til mitt innlegg i striden!

Vil dere forsvare Gud med urett

og tale hans sak på svikefull vis?

Når vi endelig kommer til det punktet at vi snakker om tro, blir mange av oss, meg selv inkludert, så gira at vi snakker og snakker, uten egentlig å se hvem vi snakker med – eller til. Det er viktig å huske at du ikke er den sentrale i denne samtalen. Fokuset ditt må hele tiden ligge på den du snakker med, ikke på deg!

Hva betyr det? Jo:

1. Ikke fokuser på hva du har øvd på, eller ønsker, å si. Dette er ikke en skoleoppgave der du skal pugge en lekse som du så bare ramser opp. Mennesker er like forskjellige på innsiden

som på utsiden, derfor må man ta utgangspunkt i hvem de er. Minn deg selv om at du er den som skal lytte, la dem få snakke mest! [Gud ga mennesket to ører, men bare en munn!]

2. Hør etter hva den du snakker med spør om. Igjen: dette handler ikke om deg. Ikke svar på alt mulig annet – svar på det de spør om. Og kan du ikke svare – innrøm det.
3. Hør bak ordene. Dette er en av de viktigste og vanskeligste måtene å føre en samtale på. Av og til kan man hente den viktigste informasjonen i det den andre ikke sier. Ofte er de viktigste tingene de det er vanskeligst å snakke om.

Et av de spørsmålene jeg oftest får handler om lidelse: "Hvordan kan du tro på en god Gud når det skjer så mye vondt i verden?" Svært ofte, når jeg velger å spørre dem hva de mener, kommer det etter hvert fram at det de lurer på er: "Hvordan kan du tro på en god Gud, når det skjer så mye vondt med meg?" Dette er to vidt forskjellige problemstillinger, og to helt forskjellige samtaler. Vær oppmerksom på hva folk ikke sier, like mye som på hva de faktisk sier.

4. Hjelp dem til å se seg selv. Du kan komme med argumenter, du kan snakke med mennesker, men aller viktigst er det at du hjelper dem til å se seg selv. Til syvende og sist er det de selv som velger hva de vil tro på. Så: når du prater med dem, spør dem hva de mener, grav litt og la dem sette ord på sine egne meninger.

Alle mennesker har et livssyn, uansett hva de tror på. Noen tror på Gud, noen tror ikke på Gud, noen tror bare på mennesket – for å nevne noe. Uansett hva mennesker tror på, vil det være med på å forme livssynet deres og tanker de tenker om verden rundt seg. Og husk: ateister tror også – de tror at det ikke finnes en Gud (dette er en spennende tankegang, som jeg ikke skal utdype her, men tenk litt på den...)

Ta det som det faller seg

Jeg tror noe av det viktigste av alt rett og slett er å være til stede i samtalen og følge den. Vær tydelig når du snakker, og la det være rom for den andre til å avslutte temaet og gå videre. Å snakke om tro er vanskelig for oss som er kristne, men for en som bare er nysgjerrig, er dette helt nye tanker – noe som er krevende. Gi åpning for at den andre kan fortsette på samme tema – eller bevege seg videre.

Det er to store fordeler ved å la samtalen være så åpen at den andre kan avslutte når han vil. For det første blir det ikke mer informasjon enn han eller hun klarer å prosessere, for det andre lar du det være rom for å komme tilbake senere og snakke mer (for tro meg, det hender faktisk).

...men prøv å snakke om det viktige

Det er spennende (og av og til frustrerende) å diskutere teologi og vanskelige spørsmål. Når du snakker, bør du derfor prøve å snakke om det som er viktig: Jesus.

Det er nemlig Jesus som skiller kristen tro fra alle andre religioner – og det er Jesus som er kjernen i det vi tror på. Og i møte med dem som ikke er kristne er det rundt Ham vi må prøve å holde samtalen. Det er ikke alltid lett (og i sannhetens navn ikke alltid riktig), men når du begynner å tenke deg om, er det utrolig hvor mye som handler om ham – hva han sa og hva han gjorde.

Det er ikke sjeldent at jeg har sittet i en samtale om tro der vi har diskutert de store spørsmålene: skapelse, lidelsens problem, synd og tilgivelse eller noen av de tusenvis av andre temaer man kan komme inn på. Jeg prøver da å svare med setninger som: ”Det er i forbindelse med dette at Jesus sa...” eller ”tenk på hva Jesus gjorde da han...”

Husk: du er aldri alene!

Disiplene var redde når de skulle ut for å snakke om Jesus. Men med seg i bagasjen hadde de en rekke løfter. Som en liten påminnelse tar jeg med to av dem her:

Matteus 10,19

”Men når de arresterer dere, skal dere ikke bekymre dere for hvordan dere skal tale, eller hva dere skal si. Det skal bli gitt dere i samme stund hva dere skal si.”

Greit nok, sannsynligvis blir dere ikke arrestert, selv om det av og til kan føles slik. Likevel er det viktig å huske at vi skal få hjelp til å snakke riktig.

Matteus 28,20

”Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.”

Selv om denne inneholder mye av det samme som det forrige sitatet, er det en god påminner om at Jesus er med oss.

Forbered deg

Ok, nå har jeg akkurat bedt deg om å ta ting som det faller seg, og ikke bruke masse tid på å lære deg en lekse utenat. Hvorfor ber jeg deg da om å forberede deg? Jo, fordi jo bedre forberedt du er, jo tryggere vil du være i samtale med andre mennesker.

Vær alltid klare til forsvar når noen krever dere til regnskap for det håp dere eier (1. Peter 3,15b)]

Les og lytt

Skal du snakke om troen din med mennesker som ikke tror på det samme som deg, må du vite hva du snakker om. Husk; du trenger ikke å være allviter, men dette er en måte å bli tryggere på hva du tror på. Bibelen (det er jo det som er utgangspunktet vårt), annen kristen litteratur, tale-cder og podcaster er gode måter å bygge kunnskap på, noe som kan gjøre deg tryggere på din egen tro, og som igjen kan hjelpe deg til å snakke om tro på en god måte.

Snakk og spør

Du er ikke alene – og da mener jeg ikke på den kristne ”Jesus er med deg”-måten. De aller fleste kristne tenker, lurer og grubler – bruk noen av dem du kjenner til å snakke om de tingene du lurer på, eller som du har blitt konfrontert med. Noe av det dumme du kan gjøre er nemlig å brenne inne med disse tingene – da kommer du ikke videre selv, og du kan ikke hjelpe andre mot en tro på Jesus.

Å spørre andre kristne om ting du lurer på, gjør deg selvsagt ganske sårbar. Dessuten er det ikke kultur for å snakke om de vanskelige spørsmålene i en del menigheter. Like fullt er det viktig og riktig å konfrontere andre kristne med det du lurer på – gjerne noen som er eldre og har mer erfaring enn deg. Det er som med alt annet: jo mer du spør, jo mer lærer du.

... og ikke glem å bruke tid på å be!

Del 3: Viktigst av alt: LEV DET

Dette punktet sier seg egentlig selv, men er likevel utrolig viktig. Når vi snakker med andre om troen vår, må vi ikke glemme at de ikke bare hører på hva vi sier: de ser like mye på hva vi gjør og er. Dersom du forteller og snakker varmt om verdier, ærlighet og kjærlighet, men ikke lever etter det, mister du den troverdigheten du er avhengig av for å snakke om Jesus.

Budskapet om Jesus er et budskap om kjærlighet og nåde, og det er det vi skal bringe videre. For selv om du kommer til å drøfte spennende tema som: Jesus som historisk person, lidelsens problem, skapelse vs evolusjon, og så videre, er det ofte viktigere for folk å se hvilke praktiske konsekvenser det har å være kristen.

Når Jesus møter mennesker, ser vi at han møter dem med ærlighet og kjærlighet. Han viser at alle mennesker har lik verdi i Guds øyne og at han derfor tar alle mennesker på alvor. Han lider med de som lider og ler med de som er glade. Han er ærlig når han snakker, og han er til å stole på. Dessuten går han ikke bak ryggen på folk eller gjør narr av dem. Han er et eksempel på praktisk nestekjærlighet.

Den viktigste måten å formidle budskapet om Jesus på, er å leve det. Jesus viser hvordan vi skal leve, og når vi – med Guds hjelp – jobber for å leve på samme måte, viser vi at dette ikke handler om tomt snakk og halvfilosofering. Det handler om en tro som får konsekvenser for hvordan vi lever og hvordan vi forholder oss til andre mennesker. De ser nemlig på om det virkelig betyr noe for oss å tro på det vi tror på.

...men det er rom for å feile!

La oss innrømme det først som sist: vi er mennesker, og vi klarer ikke å leve fullt ut slik som vi burde. Derfor er det viktig at vi tør å være ærlige på det også: dersom vi innrømmer at det er vanskelig å leve slik vi vet vi burde, gir vi oss rom til å feile.

Da jeg var student, satt jeg på kafé sammen med en studievenninne og pratet om alt og ingenting og begynte etter hvert å snakke om tro. Så sier hun plutselig til meg: "At Kari (en felles studievenninne) er kristen, det

kan jeg kjøpe – hun lever sånn. Men det gjør ikke du. Jeg merker det ikke på deg.” Fordi livet mitt ikke stemte over ens med det jeg sa, manglet jeg troverdighet når jeg begynte å snakke om tro.

Epilog:

Blir det lettere å snakke om tro hvis jeg følger dette?

Nei – sannsynligvis ikke. Det er vanskelig å snakke om troen sin, og skal du begynne å gjøre det, må du hive deg ut i det. Men: dersom du har noen av disse tankene i bakhodet når du gjør det, kan det hende at det blir lettere når samtalen er i gang, og at samtalen blir mer ”effektiv” enn den ellers ville blitt.

Og ikke glem: jo oftere du tør å plukke de samtalene som kan dreie seg om tro, jo mer naturlig blir det for deg - og jo tryggere blir du.

Anbefalt litteratur:

Under finner du en del bøker som har vært til viktig inspirasjon i utarbeidelsen av dette heftet. Noen av dem finnes dessverre kun på engelsk, men jeg tar dem med likevel. De fleste fås kjøpt i norske, engelske eller amerikanske nettbokhandlere.

Om samtaleteknikk

Nick Pollard: Snakk om tro – med hjerte og hjerne (Lunde forlag, 2006)

Om tro og vitenskap

Boyd & Boyd: Brev fra en skeptiker (Prokla-Media, 1994)

Davidsen, Bjørn Are: Svar skyldig? (Lunde forlag, 2007)

Gustavsson, Stefan: Kristen med god grunn (Luther forlag, 1999)

Strobel, Lee: Saken gjelder tro (Luther forlag, 2002)

Om livsstil

Campolo, Tony: Following Jesus without embarrassing God (Word publishing, 1997)

Lucas, Jeff: Lucas on life (Authentic, 2002)

Lucas, Jeff: Lucas on life 2 (Authentic, 2002)

Lucas, Jeff: Lucas out loud (Authentic, 2006)

Lucas; Jeff: Lucas Unleashed (Authentic, 2009)

Forfatter:
Kristian Th. Nygård, kristian@jeloyfhs.no.
på oppdrag for:

Frelsesarmeens barn og unge (FABU), 2010 ©.
Spørsmål og bestillinger rettes til fabu@frelsesarmeen.no.

Foto: Camilla Orten
Grafisk design: Kjell Håkon K. Larsen

